

Posudek na bakalářskou esej

Aneta Polánská, Reflexe postojů středoškolských studentů k manželství a rodičovství. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2012, 59 stran textu + přílohy (s. 60-73).

Autorka předložené bakalářské eseje jako představitelka mladé generace, která v poslední době intenzivně diskutuje o aktuálním společenském problému -významu mateřství a rodičovství v současnosti- si zvolila právě tuto otázku jako téma své práce. Aby tento mnohovrstevnatý problém byla schopna v rámci své bakalářské eseje uchopit, zaměřila se rozumně na úzkou věkovou skupinu v rámci mladé generace, a to středoškolské studenty posledních ročníků ve věku 18-19 let, tedy skupinu, která má případný vstup do manželství a potenciální realizaci rodičovství teprve před sebou. Nicméně jsou již tito středoškoláci maturitních ročníků ve věku, kdy by dle litery zákona mohli již do manželství vstupovat.

Aneta Polánská koncipovala svoji bakalářskou esej vedle úvodu a závěru do dvou obsahem i rozsahem vyvážených bloků – části teoretické (1. až 5. kapitola – s. 10-28) a části metodologické (6. až 7. kapitola – s. 29-53). V úvodní pasáži nejprve autorka vyložila svůj záměr a cíl (na vzorku středoškolských studentů zjistit, jak mladí lidé přemýšlejí o manželství a rodičovství a kdy je podle nich ideální věk pro vstup do manželství a založení rodiny) a nastínila strukturu práce.

V prvním bloku se Aneta Polánská zabývala nejprve druhou demografickou tranzicí, aby přiblížila nejzásadnější demografické změny. Po stručné charakteristice současné generace adolescentů se věnovala jednak instituci manželství a charakteristice alternativních forem partnerského soužití (nesezdané soužití, oddělené soužití či fenomén singels) a jednak v širších souvislostech rodičovství (plánované rodičovství, podmínky odpovědného rodičovství, pokles motivace k rodičovství a bezdětnost).

Druhý blok směřovala autorka již k vlastnímu výzkumu, kdy nejprve charakterizovala svůj výzkumný projekt a jednotlivé kroky k naplnění jeho cíle. Jako hlavní výzkumnou strategii zvolila kvalitativní výzkum s využitím techniky polostandardizovaných rozhovorů. Výzkumným vzorkem bylo celkem dvacet respondentů – středoškolských studentů posledních maturitních ročníků, polovina gymnazistů a polovina studentů středních odborných učilišť. Z každého typu školy vždy pět dívek a pět chlapců. Stěžejní část bakalářské eseje Anety Polánské představuje pasáž věnovaná vlastnímu výzkumu (kapitola sedmá – s. 35-53), kde autorka popsala jednotlivé kroky při sběru dat, uvedla stručnou charakteristiku respondentů /přehledná tabulka s údaji o jednotlivých respondentech je součástí přílohy/ a podle stanovených výzkumných otázek provedla analýzu rozhovorů a jejich interpretaci.

Bakalářskou esej zakončila autorka přehledným a věcným závěrečným shrnutím, kde čtenáře seznámila s jednotlivými dílčími výsledky, ke kterým po zpracování výzkumem shromážděných dat dospěla. Nedílnou součástí předkládané bakalářské představuje obsáhlý seznam použitých zdrojů a přílohy.

Bakalářská esej Anety Polánské patří k těm dlouhodobě zvažovaným pracím, jejichž příprava není otázkou jen posledního semestru. Tomu odpovídá široký záběr odborné

literatury, o kterou se autorka v obou blocích své práce opírala. Důkladně se též seznámila s řadou již zpracovaných výzkumů na pojednávané téma, jimiž se v mnoha ohledech inspirovala. Rovněž přípravě a vlastní realizaci výzkumu prostřednictvím rozhovorů věnovala Aneta Polánská dostatečný časový prostor, stejně jako jejich vzornému přepisu. Při vlastní analýze a interpretaci dat se pak poněkud projevil, a to zejména při konečné kompletaci textu, obvyklý faktor nedostatku času, kdy se autorce ne vždy podařilo proniknout hlouběji pod povrch sebraných dat. Formální stránka bakalářské eseje působí „i přes závěrečný finiš“ velmi pěkným dojmem, i když pozorný čtenář nachází občas gramatické chyby, překlepy, vynechaná písmenka a podobně. Rušivým dojmem působí také častá záměna minulého času za čas budoucí, což se týká zejména šesté kapitoly.

Souhrnně lze konstatovat, že Aneta Polánská v předkládané bakalářské esejí prokázala, že je schopna si vytýčit přiměřený výzkumný cíl, že dokáže shromáždit data potřebná k jeho řešení i formulovat odpovídající závěry. Její bakalářská práce odpovídá požadavkům, které jsou na tento typ závěrečných studentských prací kladeny a doporučuji ji proto k obhajovacímu řízení. Navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

12. srpna 2012

Miloslava Turková